

Jaarverslag 2013

Stichting Den Haag & Midden Europa

Gevestigd te Den Haag

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	3
TERUGBLIK	4
1 KADER	5
1.1 Visie en doel.....	6
1.2 Doelgroep	6
1.3 Begroting	7
1.4 Kwaliteit en effectiviteit.....	8
2 COMMUNICATIE	9
2.1 Communicatie in de herkomstlanden	9
2.2 Communicatie in Den Haag	10
3 INFORMATIE	11
3.1 Passief informeren	11
3.2 Actief informeren	12
4 ADVISERING.....	13
4.1 Spreekuren.....	13
4.2 Ambulante advisering.....	14
5 INTEGRATIE & PARTICIPATIE	15
5.1 Taal en participatie	15
5.2 Jongeren en ouderbetrokkenheid.....	15
6 Begeleiding en Ondersteuning	16
6.1 Preventief spreekuur ter voorkoming van dakloosheid	16
6.2 Terugkeer van geen MO/GGZ cliënten.....	16
7 Stedelijke coördinatie	16
8 PROJECTEN.....	17
8.1 Perspektywa (Werk en Terugkeer).....	17
8.2 Haagse Pandbrigade	18
8.3 Naschoolse jeugdbegeleiding	19
8.4 Opleiding Consulent Maatschappelijk Werk.....	19
8.5 Spreekuren op basisscholen.....	19
8.6 Jeugdbegeleiding op Johan de Witt Scholengemeenschap.....	20
BIJLAGE 1. ORGANISATIE & CAPACITEIT.....	22
Bestuur	22
Personeel	22
Vrijwilligers	22
Kantoor	23

VOORWOORD

2013 was het laatste jaar waarin onze Roemeense en Bulgaarse vrienden in de wachtkamer van de Europese Unie zaten. Zij mochten tot 31 januari 2013 weliswaar vrij reizen binnen de grenzen van de Europese Unie, maar om hier te mogen werken hadden ze een tewerkstellingsvergunning nodig. Zonder een dergelijke tewerkstellingsvergunning mochten ze helaas zelfs geen vrijwilligersvergoeding ontvangen.

Ondanks dat waren en zijn er al veel Bulgaren en Roemenen aanwezig in onze stad. Om in hun levensonderhoud te voorzien verrichtten deze mensen ‘informeel werk’. Achter de term ‘informeel werk’ gaat een dramatische werkelijkheid schuil. Een werkelijkheid van illegale huisvesting in gevaarlijke en ongezonde kamers, busjes die ’s-morgens om 5 uur goedkope arbeidskrachten oppikken voor klussen in de bouw, bollen of kassen. Mensen ook, die de ‘gewone inwoner van Den Haag’, alleen heel vroeg in de morgen tegenkomt, als hij of zij met het vliegtuig naar een ver buitenland gaat. ’s-Avonds na het werk worden deze mensen weer afgezet bij de Soepbus voor een gratis kopje soep. Vaak is er ook helemaal geen werk en moet men maar wachten op betere tijden. Het zijn ook mensen zonder enige vorm van juridische bescherming; ze mogen hier tenslotte niet werken.

Als stichting hebben we ons altijd verzet tegen de tewerkstellingsvergunning. Wij vinden deze vergunning een louter virtuele maatregel. Een maatregel die het voor de Bühne weliswaar goed doet, maar die voor de migranten impliceert dat zij als zij hier in Den Haag komen volledig onbeschermd zijn tegen uitbuiting en misbruik. De maatregel veronderstelt ook dat een feitelijk werkverbod en het gebrek aan juridische bescherming, er voor zorgt dat migranten hier niet zullen komen. In de dagelijkse praktijk blijkt dat meestal een verkeerde veronderstelling. Reden om hier naartoe te komen is dat de economische positie van veel van de migranten in hun herkomstland dusdanig is dat migratie de enige kans op een normaal leven biedt. De steden en dorpen waar de migranten vandaan komen worden geplaagd door zeer hoge werkeloosheid tot wel 40% en een totaal gebrek aan toekomstperspectief. Door zware woningnood in die gebieden waar de economie wel groeit, is interne migratie meestal ook geen optie. Het enige wat dan overblijft is een trek naar de grote rijke stedelijke gebieden in het westen van Europa; en waarvan de regio Den Haag er zeker een is.

Wij als stichting zijn dan ook verheugd dat deze periode van tewerkstellingsvergunningen is afgelopen. Hierdoor kunnen we eindelijk effectief aan de slag voor onze Roemeense en Bulgaarse vrienden. Wij rekenen er op dat we ook voor hen een bijdrage kunnen leveren aan een betere positie in Nederland, en samen met hen uitbuiting en misbruik van hun landgenoten kunnen gaan bestrijden. De eerste fundamenten daarvoor hebben we de afgelopen jaren al samen gelegd.

Wat mij nog rest is onze Roemeense en Bulgaarse vrijwilligers, die eigenlijk geen vrijwilliger mochten zijn, te bedanken voor hun geweldige inzet in de afgelopen jaren; en dat we samen nog vele successen mogen realiseren.

ErnstJan Stroes
Voorzitter

TERUGBLIK

Dit jaar zijn wij als Stichting Den Haag en Midden Europa zeven jaar bezig met onze activiteiten als belangenbehartiger en ondersteuner van de Midden-Europeanen in Den Haag. Wat hebben we in vier kunnen realiseren? Kunnen we na vier jaar weer overgaan tot de orde van de dag? Helaas moeten we u teleurstellen; vandaag constateren we dat we te maken hebben met een voorlopig nog zeer persistent en ook veranderlijk probleem, dat misschien wel blijvend aanwezig zal zijn. Dat probleem is gerelateerd aan de open Europese arbeidsmarkt en zolang die bestaat zullen we actief moeten blijven acteren op telkens nieuwe migrantenstromen. Zo bijvoorbeeld komt langzaam maar zeker de toestroom van Bulgaren en Roemenen op gang. Maar ondertussen is er wel heel veel resultaat geboekt.

In de periode tussen 2008 en 2014 hebben we samen met andere partijen uit de stad en ook uit andere Europese lidstaten effectief het probleem van Midden-Europeanen in de maatschappelijke opvang beheersbaar gemaakt. Er is vrijwel geen sprake meer van het afglijden van mensen in alcoholmisbruik en criminaliteit. De meeste mensen die in deze positie belanden, keren vanuit de opvang terug naar werk of naar het land van herkomst. Helaas moeten we ook constateren dat de toestroom nog onverminderd groot blijft. Een deel van de arbeidsmigranten raakt nog steeds door uitbuiting, misbruik, criminaliteit en onbekendheid met de regels aan lagerwal. Maar de doorstroom is goed en daardoor is de gerelateerde overlast beperkt en vinden mensen de weg snel terug. In totaal hebben we van 2010 tot 2013; 59 mensen geholpen weer thuis te komen en 261 mensen aan nieuw werk en een nieuwe woning geholpen.

Behalve in de maatschappelijke opvang zijn we ook actief geweest in de handhaving van de regelgeving rond arbeid, huisvesting en openbare orde. Op het gebied van arbeid ging het vooral om het motiveren van migranten om met hun zaak naar de vakbonden te gaan, aangifte te doen van misbruik of onderbetaling bij de CAO politie van de uitzendbranche of de arbeidsinspectie. Verder hebben we in die jaren met enige regelmaat melding gemaakt van vermoedelijk malafide uitzendbureaus of werkgevers bij de arbeidsinspectie. Rond het woningbeleid is de inzet van onze vrijwilligers nog intensiever; hier lopen we inmiddels twee jaar mee met woninginspecties. Tijdens die inspecties vergemakkelijken we het contact tussen betrokken inspecteurs en de bewoners met als gevolg dat handhavend optreden minder nadelig uitpakt voor de migranten; de afgelopen jaren hebben we een bijdrage geleverd aan 318 inspecties. Ook op het gebied van onderwijs hebben we stevig ingezet en 266 leerlingen begeleid en ondersteund; het schoolverzuim is daardoor afgenomen.

Er is door de jaren heen sprake geweest van een toename van het aantal hulpvragen bij onze spreekuren, informatielijnen en ambulante advisering. Met een vrijwilligerskader wat gegroeid is van 8 naar bijna 50 vrijwilligers leverde wij ondersteuning aan de groeiende populatie migranten uit de Europese Unie. Maar ook in die ondersteuning valt verandering te onderscheiden. Waar we in 2010 nog zo'n 300 mensen intensief en langdurig begeleiden, geven we nu aan meer dan 1.500 mensen op jaarbasis advies over hoe ze hun problemen zelf kunnen oplossen. Hierdoor kunnen we veel meer mensen ondersteunen dan eerder. We constateren ook een steeds grotere bereidheid is tot het doen van aangifte van uitbuiting en huisjesmelkerij, het is duidelijk dat migranten zelfvertrouwen putten uit de steeds betere ondersteuning. Aan de andere kant zien we wel dat door de steeds langere verblijfsduur van de migranten wel de complexiteit van de problemen toeneemt.

Naast het vervullen van een adviserende functie hebben we ook veel informatie verspreid onder de migranten en expertise opgebouwd rond migratie binnen de Europese Unie. Ons directe bereik onder de migranten is de laatste jaren toegenomen van 600 naar meer dan 3.000. We bereiken vervolgens op allerlei manieren in totaal op jaarbasis zeker 50% van de totale migrantenpopulatie. Via de kerken, winkels, bladen in eigen taal en buurthuizen zijn we goed in staat geweest een optimaal bereik binnen de doelgroep te realiseren. Onze telefonische informatielijnen die sinds 2010 functioneren, hebben sindsdien antwoord gegeven op de vragen van duizenden migranten.

Wij hebben door de jaren heen zeer veel interviews gegeven voor Poolse, Bulgaarse, Roemeense, Hongaarse, Litouwse en Engelse media en daarin een realistisch beeld geschetst van de situatie van migranten in Den Haag. Natuurlijk zijn wij als Haagse Stichting niet in staat helemaal alleen de beeldvorming in Europa te beïnvloeden; dus het realistisch beeld is het gevolg van de inspanning van velen maar lijkt zich gestaag te voltrekken. Haagse burgers hebben ook steeds meer begrip voor de migranten en hun specifieke problemen. Het beeld dat Haagse burgers over migranten hebben, is hierdoor in positieve zin genuanceerd.

1 KADER

Vanaf 2011 heeft de stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) haar activiteiten gericht op die onderdelen van het gemeentelijke beleid, zoals uiteengezet in de Raadsmededeling 'Ontwikkelingen en stand van zaken (d.d. 2010) aanpak arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa'. Na de gemeente heeft ook de landelijke politiek erkend dat de massale arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europa geen tijdelijk karakter heeft. In het najaar van /2011 stelde de minister van Binnenlandse Zaken een nota op met betrekking tot arbeidsmigratie; op basis hiervan kwam een verdere aanscherping van het beleid en de regelgeving ter bestrijding van de malafide werkgevers op de arbeidsmarkt tot stand. Gezien bovenstaande ontwikkelingen heeft IDHEM besloten haar huidige taken enerzijds te continueren en anderzijds uit te breiden. De volgende taakvelden worden daarbij onderscheiden:

- Communicatie
 - Communicatie in herkomstlanden
 - Communicatie in Den Haag
- Informatie
 - Passief informeren
 - Actief informeren
- Advisering
 - Spreekuren
 - Ambulante advisering
 - Sociale conciërges
- Integratie & Participatie
 - Jeugdbegeleiding en ouderbetrokkenheid
 - Ondersteuning lokaal initiatief
- Begeleiding & Ondersteuning
 - Ondersteuning
 - begeleiding naar werk
 - Terugkeer
- Handhaving
 - Huisvesting
 - Openbare orde
- Coördinatie

In 2013 is IDHEM zich steeds meer gaan richten op de onderdelen advies- en informatie-activiteiten. Onze activiteiten ter voorkoming van overlast werden gecontinueerd. Via de spreekuren in Julianakerk hebben we actief bijgedragen om het aantal dak- en thuisloze Midden-Europeanen in Den Haag te beperken. Verder continueerden we in samenwerking met de woninginspectie activiteiten voor het ondersteunen van de handhaving van de regelgeving rond huisvesting. Daarnaast zijn de spreekuren voor jongeren voortgezet bij de Johan de Witt Scholengroep - locatie Hooftskade - en bij het Diamant College.

Ook richting het Rijk en zelfs internationaal heeft IDHEM haar bijdrage geleverd met relevant advies en informatie. In de nazomer van 2013 hebben we deelgenomen aan een aantal conferenties over EU migranten en ook aan een internationale conferentie in Rome van Poolse migranten in Europa. Verder hebben we samengewerkt met diverse ministeries rondom het thema arbeidsmigranten uit Europese landen. We hebben niet alleen onze ervaring gedeeld, maar ook adviezen gegeven en richting aangegeven i.v.m. verschillende onderzoeken vanuit de ministeries.

1.1 Visie en doel

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) stelt zich ten doel: de gemeenschap van Midden-Europeanen in Den Haag te ondersteunen in het proces een eigen plek in de Haagse maatschappij te verwerven, zodat individuele Midden-Europeanen volwaardig en harmonieus kunnen participeren in het maatschappelijk leven in de Haagse regio. Uitgangspunt daarbij is het streven naar een harmonieuze grootstedelijke samenleving.

De visie van IDHEM is: een bijdrage te leveren aan een harmonieuze grootstedelijke samenleving; een samenleving waarin mensen in relatie met elkaar leven, elkaars achtergronden kennen en waarin verscheidenheid geldt als een verrijking en bijdraagt aan een krachtige lokale dynamiek. Doel daarbij is te komen tot een zo breed mogelijke maatschappelijke dialoog en een hoge graad van maatschappelijke participatie.

De stichting ondersteunt de Haagse Midden-Europese gemeenschap bij het vergroten van haar zelfredzaamheid en haar integratie in de stad, heeft tevens een adviserende functie en geeft haar expertise door aan gemeentelijke diensten en instanties. In 2013 heeft IDHEM volgende prioriteiten gesteld en een bijdrage geleverd aan:

- Beheersing van de instroom van Midden-Europese arbeidsmigranten en het voorkomen van een onge-nuanceerde beeldvorming rond de nieuwe Hagenaars.
- Voorkomen van misstanden en overlast als gevolg van de migranten instroom.
- Oplossen van voorkomende misstanden en bijdragen aan het oplossen van overlast.
- Bevorderen van een positieve integratie van Midden-Europese arbeidsmigranten.
- Uitvoering van het gemeentelijk beleid met betrekking tot Midden-Europeanen.

1.2 Doelgroep

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) richt zich in haar activiteiten op groepen Haagse inwoners, die van Midden- en Oost-Europese afkomst zijn. Hierbij gaat het om burgers uit de in 2004 en 2007 tot de Europese Unie toegetreden landen uit Midden- en Oost-Europa: Esten, Letten, Litouwers, Polen, Slowaken, Tsjechen, Hongaren, Slovenen, Roemenen en Bulgaren. Bulgaren en Roemenen hadden echter een specifieke positie omdat ze in 2013 nog een tewerkstellingsvergunning nodig hadden om in Nederland te mogen werken. Bovendien zijn veel Bulgaren van etnisch Turkse afkomst; veel meer dan de procentuele verdeling in Bulgarije.

Door de economische crisis zijn er ook nieuwe migrantenstromen van Europese burgers op gang gekomen. Onze spreekuren voor daklozen worden steeds vaker bezocht door Grieken, Portugezen en Spanjaarden. Deze migranten verkeren juridisch gezien in dezelfde positie als de Midden-Europeanen; het zou dan ook logisch lijken om deze groep Zuid-Europeanen te ondersteunen. Naar de toekomst zijn er ook nog migrantenstromen te verwachten uit landen als Kroatië, Bosnië-Herzegovina, Servië, Montenegro, Macedonië, Kosovo en Albanië. De stichting sluit niet uit ook voor hen in de toekomst een rol te kunnen spelen gezien de Slavische talen, die deze potentiële migranten spreken. In 2013 lag de nadruk in ieder geval op de grootste groepen uit de gemeenschap van Midden-Europeanen in Den Haag : Polen, Bulgaren, Roemenen, Hongaren en Slowaken.

1.3 Begroting

De stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) ging in het jaarplan 2013 ervan uit dat voor het realiseren van haar jaarplan activiteiten en projecten in 2013 in totaal € 500.000 benodigd zou zijn. IDHEM rekende op een basissubsidie van de gemeente Den Haag van € 200.000; voor het uitvoeren van specifieke projecten werd € 225.000 begroot en afzonderlijke subsidies aangevraagd.

De volgende indicatieve verdeling geeft inzicht hoe de beschikbare financiële middelen in 2013 zijn ingezet; in bijgevoegde jaarrekening zijn de inkomsten en uitgaven m.b.t. activiteiten en projecten preciezer weergegeven. Daarnaast wordt voor elk IDHEM project 2013 afzonderlijk bestuurlijke verantwoording afgelegd; zowel wat betreft de financiën als ook de bereikte resultaten. Een korte samenvatting is weergegeven in hoofdstuk 8.

Ook in 2013 is er (te) optimistisch begroot. Uiteindelijk werden door de gemeente Den Haag onvoldoende projecten gehonoreerd om de geplande begroting te realiseren. De belangrijkste oorzaak daarvan is wel dat de stichting, in verband met liquiditeitsproblemen in het begin van het jaar, haar activiteiten heeft getemporeerd. Een gevolg daarvan is ook dat het IDHEM niet is gelukt substantieel andere inkomsten te verwerven van derden (fondsen en opdrachtgevers).

Inkomsten 2013	begroting	realisatie
Basissubsidie gemeente Den Haag – activiteiten jaarplan	€ 200.000	€ 200.000
Projectsubsidies gemeente Den Haag	€ 225.000	€ 140.000
Opbrengsten dienstverlening aan derden	€ 50.000	€ 7.275
Donaties en bijdragen van derden	€ 25.000	€ 4.225
Totaal aan inkomsten	€ 500.000	€ 351.500
Uitgaven 2013	begroting	Realisatie
Personeel (coördinatie)	€ 135.000	€ 125.000
Vrijwilligers en activiteiten	€ 25.000	€ 30.000
Organisatie	€ 30.000	€ 50.000
Bestuur	€ 10.000	€ 6.500
Projecten (inclusief personele inzet)	€ 300.000	€ 140.000
Totaal aan uitgaven	€ 500.000	€ 351.500

Aan de uitgavenkant zijn er in 2013 (en 2012) dotaties opgenomen om - mochten er grote wijzigingen zijn in het gemeentelijk beleid in de raadsperiode 2014-2018 - IDHEM bij een eventuele afbouw van de stichting daar op te kunnen terugvallen. De met de dotaties opgebouwde reserve van in totaal € 88.800 kan dan in 2015 worden aangewend om het personeel met een vaste aanstelling (1,78 fte) geleidelijk te laten afvloeien en om te voldoen aan aangegane verplichtingen.

Het betreft dotaties met betrekking tot:

Voorzieningen	2013	2012
Personeel	€ 15.024	€ 38.159
Huur	€ 11.250	€ 6.250
Afschrijvingen	€ 6.000	€ 6.000
Afwikkeling negatief eigen vermogen 2011	€ 6.115	
Totaal dotaties	€ 38.389	€ 50.409

1.4 Kwaliteit en effectiviteit

In 2013 bleef het aantal medewerkers (3,5 fte) bij de stichting grotendeels gelijk; dit vanwege de grote financiële onzekerheid in de eerste helft van 2013. Pas in het 4^e kwartaal vond er uitbreiding plaats; naar 4,0 fte eind 2013. Een steeds belangrijkere rol als centraal aanspreekpunt speelt de coördinator van IDHEM. Ook het dagelijks bestuur leverde een daadkrachtige bijdrage aan het functioneren van de stichting; met name door het verbeteren en versnellen van de besluitvorming.

Ook in 2013 is het jaarplan uitgewerkt tot een meetbaar en concreet operationeel plan; met een overzicht van directe kosten voor de diverse projecten, al naar gelang de gewijzigde behoefte in het veld. Door intensieve samenwerking met ondersteunende professionals ziet IDHEM de kwaliteit van haar werk verder toenemen en wordt IDHEM door externe partijen steeds vaker om hulp gevraagd. Om de kwaliteit van de begeleiding van de projecten verder te waarborgen, heeft de stichting geïnvesteerd in de opleiding van haar vrijwilligers, zowel wat betreft de kennis van de Nederlandse taal als ook de kennis met betrekking tot de specifieke vakgebieden. Dat de effectiviteit van de inzet van IDHEM medewerkers en vrijwilligers is toegenomen, blijkt uit de financiële realisatie van het jaarprogramma 2013. Bij een gelijkblijvend uitgavenpatroon (t.o.v. van 2012) zijn de bereikte resultaten bij alle activiteiten uit het jaarprogramma opnieuw aanzienlijk toegenomen.

2 COMMUNICATIE

Het afgelopen jaar constateerde IDHEM dat de stroom van arbeidsmigranten uit Polen enigszins is afgenomen. Er was echter wel sprake van een toename van de zogenoemde kettingmigranten; partners en kinderen voegen zich bij de arbeidsmigranten. Verder nam het aantal migranten uit Bulgarije en Roemenië toe; een groep die door haar tot 1 januari 2014 beperkte recht op werk, zeer kwetsbaar was voor uitbuiting. De toestroom van deze nieuwe groep met een relatief moeilijke positie zorgde ervoor dat er druk bleef bestaan op de onderkant van de arbeidsmarkt. Het beeld in de oude toegetroeden EU-landen is aanzienlijk gewijzigd in het afgelopen jaar en is duidelijk realistischer geworden. Daarnaast is de publieke opinie in Nederland veranderd, door de ruime aandacht die gevallen van uitbuiting hebben gekregen. Het publiek vindt krachtadig optreden van de overheid wenselijk en heeft duidelijk meer empathie gekregen voor de Midden-Europeanen.

2.1 Communicatie in de herkomstlanden

Ook in 2013 heeft IDHEM met voorlichtingsmateriaal, publicaties, artikelen en andere vormen van communicatie bijgedragen aan het creëren van een realistischer en meer betrouwbaar beeld van de voor- en nadelen van migratie.

2.1.1 Het beheren van een actuele en informatieve website

Het onderhouden en beheren van een website is natuurlijk iets dat continu doorloopt. Dit jaar heeft IDHEM haar website verder uitgebreid en vernieuwd. Via een link naar onze Facebook pagina werd de IDHEM website continu van nieuwe actuele informatie voorzien. De website wordt regelmatig voorzien van inhoud in het Nederlands, Engels en Pools. In 2013 had onze website gemiddeld 600 bezoekers per maand. Er werden in totaal 90 formulieren met hulpvragen via deze weg aan ons verstuurd.

IDHEM heeft verder ook een positieve bijdrage geleverd aan andere websites, zoals de bij Poolse migranten zeer bekende websites www.niedziela.nl, www.p Polonia.nl en www.popolsku.nu.

2.1.2 Het beheren van eigen kanalen binnen de 'social media'

In 2011 is IDHEM gestart met een eigen Facebook pagina. Deze pagina werd in 2013 bijna wekelijks voorzien van nieuwe content en had een directe link met onze gewone website. Deze Facebook pagina had in 2013 in totaal 213 'likes' en een bereik van ongeveer 1.500 bezoekers per maand. Er werden nieuwsberichten en artikelen uit de media over Midden-Europeanen geplaatst, maar ook berichten over migratie- en integratiebeleid. De IDHEM Facebook pagina werd gemiddeld door 250 mensen per dag bezocht. Ook via de Facebook pagina gaven wij antwoord op de prangende vragen van migranten.

2.1.3 Het inzetten van vrijwilligers en sympathisanten om te netwerken in de 'social media'

Vrijwilligers hebben maandelijks berichten en reacties op de Facebook pagina geplaatst en natuurlijk de pagina 'geliked'; ook zijn vrienden en bekenden uitgenodigd om lid te worden van de Facebook pagina. Steeds meer zijn onze sympathisanten en vrijwilligers op deze manier met elkaar verbonden en landen diverse berichten daardoor aanzienlijk beter in de gemeenschap van Midden-Europeanen.

2.1.4 Het informeren van vertegenwoordigers van de media uit de herkomstlanden

Op een aantal momenten is er contact geweest met media uit de herkomstlanden en ook uit andere Europese landen. Dit heeft geresulteerd in een radio interview, twee televisie interviews en een krantenartikel in de Poolse media. Vertegenwoordigers van andere media uit Midden-Europa weten ons helaas nog niet zo goed te vinden; hoewel er via organisaties van Bulgaren en Roemenen wel contacten waren.

2.1.5 Het inventariseren en reageren op berichten op internetfora in de herkomstlanden

In voorkomende gevallen hebben we gereageerd op onjuiste informatie op de internetfora in de herkomstlanden.

2.2 Communicatie in Den Haag

In 2013 heeft IDHEM veel gelegenheid gehad /gekregen een genuanceerde boodschap over Midden-Europese arbeidsmigranten naar buiten te brengen. Ook het feit dat veel Midden-Europeanen enige kennis van de Nederlandse taal aan het verwerven zijn, maakt de communicatie makkelijker. Het negatieve beeld is echter nog steeds overheersend en gebaseerd op de slechte indruk die men krijgt door de problematische groep migranten. IDHEM heeft, door het beperken van de overlast veroorzaakt door deze groep, een aantal goede slagen gemaakt. Het goed functionerende deel van de migrantengemeenschap was de laatste tijd steeds meer en beter in beeld.

2.2.1 Het deelnemen en of organiseren van deelname van vertegenwoordigers van de migranten aan bijeenkomsten en evenementen op wijk- en stadsniveau

Ook in 2013 heeft IDHEM activiteiten van de theatergroep ZIM ondersteund. Deze theatergroep bestaat uit Poolse acteurs die kindervoorstellingen in het Pools en Nederlands maken en uitvoeren. Zij hebben twee voorstellingen gegeven in Emma's Hof en tijdens de naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren in De Nieuwe Regentes. Verder heeft IDHEM steun gegeven aan DeZoep; dit is een platform voor creatieve in Nederland wonende Midden-Europese professionals: In het Theater Dakota organiseerde zij een expositie met werk van Midden- en Oost-Europese artiesten. Ook hebben we bijgedragen aan de Kinderboekenmarkt en aan integratiebijeenkomsten, op wijkniveau georganiseerd door Voor Welzijn.

2.2.2 Het organiseren van integratiebijeenkomsten

Gedurende 2013 heeft IDHEM bij negen integratie bevorderende bijeenkomsten direct en indirect meegelopen met het opzetten en uitvoeren van deze activiteiten. Er zijn twee integratiebijeenkomsten voor ouders en kinderen georganiseerd, waar kinderen zowel in het Nederlands als in het Pools reciteerden. Daarnaast hebben we een filmavond georganiseerd; namelijk "Nosferatu, een Symfonie van Horror", een stomme film met een live optreden van de Poolse groep CZERWIE.

Verder heeft IDHEM volgende initiatieven gesteund: Photowalk van Studio 158, Polishlab, Vrolijke Moeders Club (wekelijkse integratie- en voorlichtingsbijeenkomsten van Poolse vrouwen) en de jaarlijkse Wereldreis door eigen stad. Aan bovengenoemde activiteiten hebben meer dan 1.000 mensen van Midden-Europese komaf deelgenomen.

2.2.3 Het positief bijdragen aan publicaties over migranten in de Haagse media

Ook in 2013 heeft IDHEM bijdragen geleverd aan zowel lokale al ook landelijk media. Wij zijn meerdere keren benaderd door diverse media waaronder TV West, AD Haagse Courant, NOS en Telegraaf. Wij droegen informatie aan m.b.t. de aanpak van de migrantenproblematiek op het gebied van jeugd en dakloosheid. Op lokaal niveau kreeg IDHEM ruime aandacht door het organiseren van een 'Photowalk' in Den Haag; dit in het kader van het evenement Wereldreis door Eigen Stad.

2.2.4 Het adviseren van partijen die activiteiten voor migranten willen organiseren

Net als elk jaar zijn er op wijkniveau diverse activiteiten voor migranten georganiseerd, waarbij IDHEM en haar vrijwilligers betrokken waren bij de organisatie. Onze adviesrol had vooral betrekking op het bereiken van de doelgroep. Ook is er advies gegeven m.b.t. activiteiten die goed aansluiten op de interesses en cultuur van Midden-Europeanen. In 2013 zijn er negen organisaties geadviseerd en ondersteund door IDHEM bij uitvoering van hun activiteiten; o.a. Kunstenaarsgroep DeZoep, de Stichting Oost-Europa Projecten (STOEP), de Roemeense Stichting, Bureau Discriminatie zaken, Stichting Mooi, Stichting Zebra, Stichting BOOG en de Haagse Kinderboekenmarkt.

3 INFORMATIE

Net als in voorgaande jaren bleek dat het verstrekken van relevante informatie aan arbeidsmigranten een van de belangrijkste activiteiten van IDHEM is. Via de informatietelefoon, de website van IDHEM, eigen informatie-materiaal, informatieve folders en via bijeenkomsten hebben we migranten gewezen op rechten en plichten op het gebied van wonen, werken, gezondheid, onderwijs en de Nederlandse samenleving. Dit allemaal om te voorkomen dat migranten door onbekendheid met de regels en rechten slachtoffer worden van uitbuiting of misbruik.

3.1 Passief informeren

In 2013 bestond een belangrijk deel van het werk van IDHEM uit het in stand houden van goede en betrouwbare informatie. In de door ons opgestelde migrantengids presenteren we up-to-date informatie over thema's die van belang en relevant zijn voor migranten. Deze informatie is in verschillende talen beschikbaar, te weten: Nederlands, Pools, Bulgaars en Engels en gedeeltelijk ook in het Hongaars. In de volgende activiteiten wordt aangegeven wat wij gedaan hebben in het toegankelijk houden van informatie voor de migranten.

3.1.1 Het opstellen, produceren en verspreiden (o.a. via spreekuren en op andere locaties) van informatief drukwerk in de verschillende relevante talen

In 2013 hebben we 2.000 flyers laten drukken: met daarin informatie over de locaties en openingstijden van de IDHEM spreekuren en op welke tijdstippen onze telefonische informatielijnen bemenst zijn en in welke taal. De flyers werden uitgegeven in het Pools, Bulgaars, Engels en Nederlands. Verder hebben we informatiemateriaal verspreid van taalcursussen bij Mondriaan en Taal in de Buurt; en over de ondersteuning die de vakbonden FNV en CNV kunnen bieden. Via onze spreekuren hebben we ook gemeentelijke flyers verspreid over het onderwijs en de voorzieningen in Den Haag en informatiebrochures van het Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid.

3.1.2 Het voorlopig in stand houden van een Poolse informatielijn; een keer per week

In het Pools-talige weekblad Niedziela stond elke week een bericht waarin het telefoonnummer en de spreekurtijden werden vermeld. De Pools-talige informatielijn was het hele jaar 2013 beschikbaar op woensdag en vrijdag van 19:00 tot 21:00 uur. In totaal hebben 240 Pools-talige cliënten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

3.1.3 Het voorlopig in stand houden van een Bulgaarse informatielijn; een keer per week

De Bulgaars-talige informatielijn was in 2013 bereikbaar op maandag van 19:00 tot 21:00 uur. Via deze informatielijn hebben 130 Bulgaars sprekende mensen advies van ons ontvangen.

3.1.4 Het in samenwerking opzetten van een telefonisch dan wel 'web based' informatiesysteem in alle talen die van belang zijn met doorverwijzing naar onze spreekuren

In 2013 hebben we het hele jaar gewerkt met een online registratieformulier gekoppeld aan een database waardoor redelijk makkelijk de gegevens van spreekuren verzameld konden worden. We hebben ook de eerste stappen gezet om te komen tot een door onze vrijwilligers geheel op afstand bedienbare en 'zelf lerende' database die de vrijwilligers ook meteen van relevante informatie voorziet.

3.2 Actief informeren

Vaak gaan mensen actief op zoek naar informatie als het te laat is. Via de lokale media en via verschillende bijeenkomsten ontvingen migranten van IDHEM betrouwbare, relevante en actuele informatie en waarschuwde IDHEM migranten over voorkomende mistoestanden.

3.2.1 Het informeren via e-mail informatie service met antwoorden op vragen van arbeidsmigranten over hun verblijf in Nederland

In 2013 hebben we naast de verzoeken via onze Facebook pagina en IDHEM website 141 informatieverzoeken per email ontvangen. Deze vragen zijn door het kantoor van IDHEM uitgebreid beantwoord. In sommige gevallen is men doorverwezen naar onze ambulante advisering.

3.2.2 Het informeren over de agenda m.b.t. activiteiten van de stichting wekelijks in de arbeidsmigranten media (kranten en internet)

Het afgelopen jaar hebben wij wekelijks met onze agenda en onze eenmalige initiatieven in het Pools-talige niedziela.nl en Polonia.nl gestaan. Verder hebben we onze eigen agenda bijgehouden op onze Facebook pagina en op IDHEM website. Ook op de websites van onze partners verscheen regelmatig informatie over IDHEM activiteiten.

3.2.3 Het verspreiden van informatie via de Haagse media van Midden-Europeanen

Wij hebben het afgelopen jaar 1 à 2 keer per maand artikelen geplaatst op de website Polonia.nl en in de landelijke Poolse krant PoPolsku over wetenswaardige en belangrijke thema's: zoals onze spreekuren, jongeren problematiek, culturele activiteiten, etc..

3.2.4 Het organiseren van 20 informatiebijeenkomsten voor migranten in Den Haag

In totaal zijn er 16 informatiebijeenkomsten gehouden. Tijdens deze bijeenkomsten konden Polen en Bulgaren informatie ontvangen over wonen, werken, gezondheid, participatie, opvoeding en onderwijs. Via deze weg hebben we in totaal 360 migranten direct bereikt.

4 ADVISERING

In 2013 verzorgde IDHEM wekelijks spreekuren op vier verschillende locaties in Den Haag. Dit was mogelijk dankzij de inzet van onze consultants. Consultants zijn opgeleide vrijwilligers die zelf uit Midden-Europese landen komen en de arbeidsmigranten ondersteunen bij het oplossen van problemen. Die oplossing kan bestaan uit een beetje hulp bij het invullen van een formulier, maar het kan ook hulp bij complexere problemen zijn. Arbeidsmigranten met complexe problematiek krijgen extra ondersteuning in een vorm van ambulante advisering; een vrijwilliger begeleidt ze bij het bezoek aan de politie, een ziekenhuis, dokter of andere dienst. De meeste problemen ontstaan door contacten met malafide werkgevers, huisjesmelkers, alcoholisten of plegers van huiselijk geweld. Ook in 2013 zien we een toename van complexe schulden en verzekeringsproblemen. In totaal in 2013 werden 1.533 migranten via de spreekuren en ambulante hulpverlening geholpen; deze migranten hadden 2.089 concrete hulpvragen.

PROBLEMATIEK	AANTAL MIGRANTEN	AANTAL HULPVRAGEN
Financieel	562	799
Werk	350	379
Huisvesting	255	295
Gezondheidszorg	175	377
Educatie	145	179
Jeugdzorg	46	60
TOTAAL	1.533	2.089

75% van de hulpvragers was van Poolse komaf; verder was 8% Hongaars, 6% Bulgaars, 6% Litouws (in veel gevallen Pools sprekend) en 5% Roemeens. Vergeleken met 2012 was er duidelijk sprake van een toename van Hongaren, Bulgaren en Roemenen.

4.1 Spreekuren

In 2013 konden Midden-Europeanen wekelijks op vier locaties advies krijgen omtrent allerlei zaken die voor hen van belang zijn. Migrant die de spreekuren bezochten, konden meerdere hulpvragen hebben. Migrant met zware problemen of urgente zaken werden door de consultant eerst gerapporteerd aan de betrokken IDHEM medewerker; vervolgens werd er gekeken wat de juiste opties waren om het probleem efficiënt op te lossen.

4.1.1 Het handhaven van de huidige drie spreekuren en indien nodig vergroten van de openingstijden van deze spreekuren in samenwerking met verschillende daarvoor relevante partijen

In 2013 werden op vier locaties in Den Haag door een team van zes vrijwilligers wekelijks Midden-Europeanen ondersteund. Er waren loketten in: het Atrium in de binnenstad, het buurtcentrum de Regenvalk in Regentes / Valkenbos, het Vadercentrum in de Laak en Julianakerk in Transvaal. Door de IDHEM vrijwilligers werd tijdens de spreekuren hulp geboden bij het invullen van formulieren, het vertalen van documenten of het maken van vervolgspraken voor ambulante advisering bij gecompliceerde gevallen. Van iedere cliënt werd door onze vrijwilliger een korte rapportage opgesteld; ook werden de gegevens in het rapportage systeem van IDHEM geregistreerd. In totaal in 2013 zijn er 932 cliënten bij de spreekuren geweest. Met medewerking van het CNV werd op de spreekuren ook kennis op het gebied van arbeidsrecht ingebracht.

4.1.2. Het verbeteren van de toegang tot spreekuren en advisering voor alle Midden-Europese arbeidsmigranten door het aantal op de spreekuren gesproken Midden-Europese talen verder te vergroten; uitbreiding met een Roemeens en een Hongaars spreekuur is wenselijk

Door de verminderde beschikbaarheid van anderstalige vrijwilligers is deze activiteit uiteindelijk niet uitgevoerd. In incidentele gevallen is door onze Roemeense, Hongaarse en Bulgaarse vrijwilligers advies gegeven. Sinds december 2013 is er in het Atrium een nieuw Informatiepunt voor Bulgaren en Roemenen geopend (IBR). De vrijwilligers die dit IBR-loket bemensen, zijn door IDHEM opgeleid en opgenomen in ons vrijwilligersnetwerk als het gaat om het actueel houden van hun kennis. Helaas impliceert dit echter wel dat de gevalregistratie van de binnenkomende hulpvragen in dit geval niet onder verantwoordelijkheid van IDHEM valt.

4.1.3 Het opzetten van twee sociaal-sprekuren op een aantal centrale huisvestingslocaties - te weten Lozerlaan en Callandlaan - voor Midden-Europese arbeidsmigranten.

Het opzetten van sociale spreken op deze twee locaties is tot op heden nog niet tot stand gekomen. Wel zijn er (positieve) gesprekken gevoerd met de beheerder van het complex nabij de Lozerlaan.

4.2 Ambulante advisering

Arbeidsmigranten met complexe problemen krijgen extra ondersteuning in de vorm van ambulante advisering. Dit is het geval als het advies meer tijd vergt dan de beperkte tijd die tijdens een spreekuur beschikbaar is. Ook gemeentelijke diensten en instellingen komen probleemgevallen tegen tijdens hun werkzaamheden; echter door communicatieproblemen worden mensen vaak niet adequaat geholpen. Doordat IDHEM consulenten in 2013 gezorgd hebben voor een snelle en doeltreffende communicatie met Haagse maatschappelijke instellingen kregen zij een beter beeld van de problematiek en kregen de migranten betere hulp.

4.2.1 Uitbreiden van het consulententeam door het opleiden van een nieuwe groep van 20 consulenten

Het consulententeam werd in 2013 met 15 nieuwe vrijwilligers uitgebreid; 40 vrouwen en 2 mannen hebben de IDHEM opleiding / update tot consulent / vrijwilliger gevolgd. De opleiding bestond uit zeven bijeenkomsten. Consulenten leerden de sociale kaart van Den Haag kennen en maakten kennis met de Nederlandse regels op het gebied van werken, wonen en gezondheidszorg. Door wijzigingen in de regelgeving en de continue instroom van vrijwilligers is het noodzakelijk trainingen regelmatig aan te bieden om het kennisniveau op peil te houden.

4.2.2 Het handhaven van het huidige consulenten netwerk door het organiseren van tenminste vier netwerkbijeenkomsten voor consulenten

In 2013 heeft IDHEM vier vrijwilligersbijeenkomsten gehouden voor haar consulenten. Tijdens de bijeenkomsten zijn de consulenten geïnformeerd over de actuele gesignaleerde problematiek, de voortgang van IDHEM projecten en nieuwe ontwikkelingen. Er waren gemiddeld 25 deelnemers per bijeenkomst.

4.2.3 Het inzetten van consulenten bij gemeentelijke diensten en andere maatschappelijke instellingen

Er zijn 12 consulenten ad hoc ingezet bij verschillende maatschappelijke instellingen; namelijk bij reclassering Den Haag, Palier voor GGZ, AMK, Basisschool Jeroen, Jeugdzorg, CJG, Praktijkschool De Einder en Diamant College. In totaal zijn er 228 migranten bereikt.

4.2.4 Het inzetten van de consulenten op tenminste 300 individuele adviestrajecten en deze trajecten te registreren en diepgaand te analyseren

Van de 1.533 migranten zijn er 309 cliënten doorverwezen naar de ambulante advisering binnen IDHEM; zij kwamen met complexe hulpvragen, waarbij meer begeleiding (dan max. 5 uur) nodig was. In deze groep waren 283 cliënten waren in ernstige financiële problemen geraakt. Oorzaken van deze ontwikkeling zijn:

- verlies van werk of plotseling minder werken bij uitzendbureaus, op oproep basis,
- onvoldoende kennis m.b.t. toegekende toeslagen (terugvordering huur-, zorg-, kinderopvangtoeslag, SVB),
- uitbuiting via malafide werkgevers of uitzendbureaus, malafide (meestal Pools of Bulgaars) "belastingadviseurs", huisjesmelkers, geen GBA registratie en/of huuropzegging zonder geldige reden,
- criminelen die een huis dat eigendom is van een woningcoöperatie en /of tijdelijk leeg staat, voor een hoog bedrag verhuren,
- echtscheiding / huiselijk geweld / gevangenisstraf of een pathologisch gezin waarbij de moeder met kind(eren) hoge schulden heeft en geen werk heeft vanwege de zorg voor haar kinderen.

4.2.5 Het opzetten van een aanvullende consulententraining met stages om consulenten de mogelijkheid te geven door te groeien naar een functie binnen maatschappelijke instellingen / gemeentelijke diensten

Deze activiteit heeft niet plaats gevonden, wel continueren we de inspanningen om de negen intensief opgeleide consulenten geplaatst te krijgen bij maatschappelijke instellingen en gemeentelijke diensten in Den Haag.

5 INTEGRATIE & PARTICIPATIE

Naast informatie en advies heeft IDHEM de gemeenschap van Midden-Europese arbeidsmigranten steun geboden bij hun integratie in de Haagse gemeenschap. Integratie begint met het leren van de taal; maar integratie is meer dan taal alleen. Voor ons betekende dit dat we migranten goed informeren over het aanbod van Nederlandse taallessen, maar ook dat we migranten in staat stellen om hun maatschappelijke positie te verbeteren.

5.1 Taal en participatie

Naast het verwijzen van mensen naar taalcursussen, heeft IDHEM in 2013 ook zelf voor een groep van 15 vrijwilligers een NT2 cursus op het niveau B1-B2 georganiseerd. Deze cursus gold als aanvulling op de reguliere consulenten cursus.

5.1.1 Het ondersteunen van de werving van instellingen die taal en inburgeringsonderwijs aanbieden

De stichting heeft gedurende het jaar meer dan 500 mensen doorverwezen naar aanbieders van de Nederlandse taal, zoals het basis taaltraject van 'Taal in de Buurt' en de meer voor gevorderden bestemde cursussen van Mondriaan.

5.1.2 Het verzorgen van voorlichtingen over wonen, werken, gezondheid en cultuur bij tenminste 300 deelnemers aan het taal en inburgeringsonderwijs in Den Haag

Deze activiteit is uiteindelijk niet uitgevoerd. Wel hebben we op diverse andere locaties voorlichting gegeven aan migranten.

5.2 Jongeren en ouderbetrokkenheid

Dit punt komt niet voor in de definitieve versie van het jaarplan 2013. Twee activiteiten uit de concept versie zouden namelijk hun beslag krijgen in aparte projecten. Het gaat hierbij om de activiteiten richting basisscholen; de activiteit 5.2.1 wordt beschreven als project in hoofdstuk 8.6 en de activiteit 5.2.2 in hoofdstuk 8.3.

Twee activiteiten zijn niet als apart project gerealiseerd; te weten

5.2.3 Het verzorgen van tien voorlichtingen op Haagse basisscholen waar aanzienlijk aantallen 'MOE-land' kinderen zitten

Een IDHEM medewerker heeft zes ouderavonden bijgewoond op basisscholen, waar gemiddeld per keer tien ouders werden geholpen met het begrijpen van het rapport van hun kinderen. Door onze deelname aan de ouderavonden verbeterde de communicatie tussen de school en ouders en nam ook de ouderparticipatie toe. Bovendien werden de ouders zich beter bewust van hun rechten en plichten in het Nederlandse onderwijssysteem

5.2.4 Het organiseren van spreekuren voor ouders op vier basisscholen in de wijken Segbroek en Escamp

We hebben uiteindelijk geen spreekuren georganiseerd wel zijn er op afroepbasis 18 gezinnen intensief begeleid door IDHEM; 5 op de Klimop en 13 op de Jeroen school.

6 Begeleiding en Ondersteuning

Een klein deel van de Midden-Europese arbeidsmigranten in Den Haag raakte daadwerkelijk aan lager wal. Het ging om mensen die tijdelijk in de problemen raakten. Dat had verschillende oorzaken; het meest voorkomende was het verlies van werk en daarmee ook het verlies van huisvesting.

6.1 Preventief spreekuur ter voorkoming van dakloosheid

Vanaf 1 januari 2013 hebben migranten de mogelijkheid om twee maal per week (in de Julianakerk elke maandag en vrijdag van 9:30 tot 12:00 uur) tijdig te signaleren dat zij zich in een moeilijke situatie bevinden. In de meeste gevallen gaat het om verlies van werk of aangekondigd ontslag, afwijzing bij een uitkeringsinstantie, schuldenproblematiek, medische hulp, scheiding, alcoholproblemen en huiselijk geweld. Bij deze groep wordt met name preventief gewerkt door snelle inschakeling van een team van vrijwilligers die deze mensen ondersteunen en begeleiden bij het oplossen van hun problemen. De mogelijkheid snel terug te keren op de arbeidsmarkt heeft een positieve uitwerking bij het aanpakken van de problemen, motiveert migranten om hun zelfredzaamheid te vergroten en maakt het aanvaarden van de consequenties van de ontstane problematiek een stuk makkelijker. Via spreekuren werden 152 mensen preventief geholpen.

6.2 Terugkeer van geen MO/GGZ cliënten

Elk jaar faciliteert IDHEM de terugkeer naar land van herkomst van Midden- en Oost Europeanen die verder geen perspectief hebben om hun leven in Den Haag op te bouwen. In 2013 werden acht mensen begeleid bij terugkeer naar het land van herkomst. Onze hulp betreft vooral mensen die spontaan bij een van onze spreekuren of informatielijnen aankloppen met een urgent verzoek om terugkeer mogelijk te maken. Meestal nemen we contact op met de familie van de betrokkene en is op die manier opvang bij thuiskomst geregeld, soms wordt contact opgenomen met maatschappelijke instellingen in het land van herkomst om de opvang bij aankomst te verzorgen. Indien er sprake is van minder urgente verzoeken met daarin een duidelijke verslavingscomponent worden de cliënten doorverwezen naar de stichting Barka.

7 Stedelijke coördinatie

Bij de ontwikkeling van projecten ter bevordering van integratie van migranten in de Haagse gemeenschap onderhield IDHEM het hele jaar nauw contact met de gemeente Den Haag. Verder heeft IDHEM actief deelgenomen aan 25 bijeenkomsten op stedelijk niveau. Belangrijke partners in 2013 waren: Haagse Pandbrigade, Politie Haaglanden, Jeugdformat, Forum, Spot 46, JSO, CJG en het Ministerie van SZW en BZK.

Behalve met de gemeentelijke diensten onderhield IDHEM ook warme relaties met de verschillende ambassades van de Midden-Europese landen; en met de Midden-Europese kerkgemeenschappen, maatschappelijke organisaties en middenstand in de stad. Hierdoor had IDHEM een goed beeld van wat er binnen de Midden-Europese gemeenschappen leeft. IDHEM heeft eveneens deelgenomen aan diverse internationale, landelijke, regionale en gemeentelijke symposia rond arbeidsmigratie en integratie.

Onze rol beperkte zich niet alleen tot de stedelijke coördinatie. Verschillende maatschappelijke instanties hebben ons advies gevraagd met betrekking tot het begeleiden van de Midden-Europeanen; dit resulteerde vaak in samenwerkingsverband.

IDHEM heeft een leidende positie ingenomen in de stedelijke en regionale coördinatie als het gaat om Midden-Europese arbeidsmigranten in Den Haag. Een belangrijke rol speelde de door IDHEM opgebouwde kennis van de culturen en talen van de specifieke doelgroepen. Het streven was dan niet zo zeer om zelf alle activiteiten te ondernemen, maar vooral om andere organisaties in Den Haag te ondersteunen en te adviseren bij het ontwikkelen van aanbod voor de Midden-Europese doelgroep. Het streven blijft daarbij te komen tot een kwalitatief hoogwaardig aanbod met een breed maatschappelijk draagvlak.

Verder heeft IDHEM warme relaties onderhouden met organisaties in andere delen van het land om zicht te krijgen en te behouden op de gemeenschappen van Midden Europeanen elders in het land. De stichting deelt steeds vaker zijn kennis en ervaring met organisaties die zich inzetten voor EU-burgers uit andere landen.

8 PROJECTEN

Hieronder volgt een korte beschrijving van de door IDHEM in 2013 uitgevoerde dan wel gestarte projecten.

8.1 Perspektywa (Werk en Terugkeer)

Het project Perspektywa richt zich op het begeleiden van dak- en thuisloze Midden-Europeanen op het gebied van re-integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt en vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst. Vanaf 1 januari 2013 hebben zij de mogelijkheid twee maal per week (elke maandag en vrijdag van 9:30 tot 12:00 uur) in de Julianakerk begeleiding te krijgen m.b.t. werk zoeken; en om eventueel in aanmerking te komen voor een toegangspas tot de dag- of nachtopvang. Mensen die in de dagopvang verblijven, worden één keer per week begeleid door een IDHEM medewerker. Vanwege de open toegang tot de Julianakerk worden de spreekuren niet alleen door dakloze Midden-Europeanen bezocht maar ook door anderen migranten; o.a. Portugezen en Grieken.

Het project heeft een grote bijdrage geleverd aan de aanpak van het probleem van dak- en thuisloosheid onder Midden-Europeanen. Door een beperkte en gecontroleerde toegang tot de maatschappelijke opvang, namen de dak- en thuislozen sneller eigen initiatief om hun situatie te doen verbeteren. Bij de meeste cliënten is het verlies van werk en woning - vaak door uitbuiting – vaak de oorzaak van hun dakloosheid; 60% van deze groep is jong (20-35 jaar). Meest voorkomende problemen zijn: gebrek aan vast werk (0 uren contracten), problemen met de werkgever (conflicten over arbeidsomstandigheden), geen uitbetaling van salarissen (zeker bij plots ontslag), verlies van identiteitsdocumenten, gezondheidsproblemen (alcohol en drugs), problemen met Justitie..

Het aantal Hongaarse daklozen is recentelijk toegenomen. Polen vormen echter nog steeds de grootste groep. Omdat het steeds vaker om jonge mensen gaat, is het voor IDHEM makkelijker om hen naar werk te begeleiden. Het is belangrijk echter te benadrukken dat het hier vaak we om tijdelijk, onregelmatig werk gaat. Dit betekent dat men vaak niet in staat is om zelfstandige woonruimte te verwerven en om in eigen onderhoud te voorzien.

De open toegankelijkheid van de spreekuren in de Julianakerk maakt het voor veel migranten mogelijk om tijdig aan te geven dat ze in een crisissituatie dreigen te geraken of dat ze zich in een moeilijke situatie bevinden. In de meeste gevallen gaat het om verlies van werk, aangekondigd ontslag, afwijzing door een uitkeringsinstantie, schuldenproblematiek, medische problemen, scheiding, alcoholproblemen en/of huiselijk geweld. De inzet van IDHEM is erop gericht zoveel mogelijk preventief te zijn door snelle inschakeling van een team van vrijwilligers die deze mensen ondersteunt en begeleidt in het aanpakken van hun problemen. De mogelijkheid om snel terug te keren op de arbeidsmarkt heeft een positieve uitwerking bij de probleemaanpak. Het motiveert migranten ook hun zelfredzaamheid te vergroten en maakt het aanvaarden van de consequenties van de ontstane problematiek een stuk makkelijker. Migrant, soms ook gezinnen, die zich in een moeilijke situatie bevinden en geen vooruitzichten hebben een normaal leven in Nederland op te bouwen, worden begeleid naar het land van herkomst. Via spreekuren werden 152 mensen preventief geholpen; acht mensen werden begeleid bij terugkeer naar het land van herkomst. In het kader van dit project werden, via de samenwerking met de stichting Barka, voorts nog 68 mensen terug naar het land van herkomst begeleid.

Met het project Perspektywa zijn door IDHEM de volgende resultaten bereikt:

- 583 contactmomenten,
- 121 daklozen werden geselecteerd en in het project Perspektywa begeleid,
- 152 mensen zijn preventief geholpen; veelal ter voorkoming van een crisissituatie en soms zelfs ter voorkoming van dakloosheid,
- 81 daklozen zijn naar werk begeleid,
- 18 mensen zijn via IDHEM teruggekeerd naar het herkomstland; ook er waren 8 vrijwillige repatriaties,
- 2 mensen werden verwijderd uit het project.

8.2 Haagse Pandbrigade

Het project Haagse Pandbrigade had tot doel het verstrekken van informatie die bijdraagt aan de verbetering van de woonsituatie van Midden-Europese migranten in Den Haag. Veel arbeidsmigranten zijn zich nauwelijks bewust van de huisvestingssituatie in Den Haag. De taalbarrière belemmert de Haagse Pandbrigade vaak in haar werkzaamheden en zorgt voor onrust bij de Midden-Europese bewoners.

In het project werden adressen geselecteerd waar problemen op het gebied van huisvesting waren gesignaleerd. Vervolgens voerden inspecteurs van de Haagse Pandbrigade en een vrijwilliger van IDHEM controles uit in woningen waar Poolse en Bulgaarse arbeidsmigranten gehuisvest waren. De inzet van het aantal inspecteurs (en medewerkers van andere instellingen) is afhankelijk van de onderhavige situatie; bij een waarschuwing volstaat een duo en bij een ontruiming gaat het om veel grotere teams. Doordat de IDHEM vrijwilliger voorafgaand een uitgebreide instructie had gevolgd, kon de vrijwilliger tijdens de adrescontroles de problematiek herkennen, de bewoners in hun eigen taal aanspreken en informeren over de noodzaak van de controles. Afhankelijk van de situatie werd er uitleg geven over de procedure na de controle in de woning en de gevolgen ervan. Indien bleek dat de bewoners een te hoge huur betaalden of wanneer er sprake was van achterstallig onderhoud, werden de bewoners door de IDHEM vrijwilliger doorverwezen naar het Huurteam van de gemeente Den Haag. Werden er andere problemen gesignaleerd, dan werden zij doorverwezen naar het IDHEM kantoor; ook werd er dan een algemene IDHEM folder afgegeven.

Vanaf juli 2013 werd er ook aandacht besteed aan de werksituatie van de bewoners. Dit werd gedaan aan de hand van een vragenlijst die is opgesteld door de afdeling Handhaving van de gemeente Den Haag. Met deze lijst hadden de vrijwilligers de mogelijkheid om door te vragen bij het signaleren van malafide praktijken. Relevante informatie werd vervolgens doorgegeven aan het landelijke project Aanpak Malafide Uitzendbureaus (AMU). Op twee adressen was er duidelijk sprake van over-bewoning en het niet bezitten van een huurcontract; bij een pand bleek dat alle bewoners voor hetzelfde uitzendbureau werkzaam waren. Bij een andere woning is een illegale situatie geconstateerd, waarbij de huur in contanten aan de eigenaar werd betaald.

Gedurende de periode van februari t/m december zijn - verdeeld over 37 avonden - 193 controles uitgevoerd:

- 32 avonden met een Pools sprekende vrijwilliger, waarbij 169 adressen werden bezocht,
- 5 avonden met een Bulgaars sprekende vrijwilliger, waarbij 24 adressen werden bezocht.

Daarbij zijn de volgende resultaten bereikt:

- door de aanwezigheid van de IDHEM vrijwilliger is de communicatie tussen de Haagse Pandbrigade en de bewoners van problematische huisvesting verbeterd,
- arbeidsmigranten zijn zich meer bewust van hun rechten en plichten wat betreft huisvesting en huren,
- bij het Huurteam is het aantal meldingen over te hoge huur of achterstallig onderhoud door Midden-Europese migranten toegenomen
- er werd ook aandacht besteed aan de werksituatie van de bewoners; tijdens de controles werd gevraagd naar de werksituatie van de arbeidsmigranten. Nagegaan werd of er sprake was van malafide praktijken; indien dit geval het was, werd dat doorgegeven aan het AMU van het Ministerie van SZW,
- een grote integrale handhavingsactie, op 21 november 2013, waarbij de Haagse Pandbrigade, de Politie Haaglanden en IDHEM vrijwilligers betrokken waren.

8.3 Naschoolse jeugdbegeleiding

Begin 2013 waren voor het project Naschoolse jeugdbegeleiding al de eerste aanmeldingen binnengekomen. Helaas was IDHEM genoodzaakt, door de problematische financiële situatie en het ontbreken van een geschikte locatie, de uitvoering van de activiteiten te verschuiven naar september 2013.

Het doel van dit IDHEM initiatief is een veilige en aangename omgeving te creëren; kinderen worden met een aanbod van activiteiten op een speelse wijze kennis bijgebracht van hun nieuwe leefomgeving. Het integratieproces wordt al doende versoepeld en het welzijn van de kinderen wordt bewaakt.

Met de naschoolse activiteiten op één locatie heeft IDHEM een aantal 'sleutelkinderen' van Midden-Europese afkomst bereikt. Daarnaast zijn jongeren die tegen problemen aanlopen in het voortgezet onderwijs, in contact gebracht met jonge rolmodellen zodat hun zelfvertrouwen, gedrag en leerprestaties verbeterden. Ook hebben een aantal ouders actief meegewerkt aan de uitvoering van de activiteiten.

In de periode van 1 september t/m 19 december 2013 zijn de volgende resultaten geboekt:

- 25 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar hebben deelgenomen aan de activiteiten,
- 12 jongeren van 12 t/m 18 jaar hebben deelgenomen aan de op hun leeftijdsgroep gerichte activiteiten,
- een aantal ouders heeft actief meegewerkt; een aantal heeft zich aangemeld als vrijwilliger van IDHEM.

8.4 Opleiding Consulent Maatschappelijk Werk

Bij het (pilot) project Opleiding Consulent Maatschappelijke Werk heeft IDHEM, middels een kort trainings-traject, een selectie van IDHEM vrijwilligers opgeleid tot consulent maatschappelijk werk en vervolgens hen bij een aantal maatschappelijk instellingen stage laten lopen. Hiermee werd de mogelijkheid geschapen om de taalproblematiek bij de maatschappelijke werk organisaties op een efficiënter en goedkopere manier aan te pakken. Bovendien zijn bij deze veelal hoger opgeleide IDHEM vrijwilligers de arbeidskwalificaties en taalvaardigheden aanzienlijk verbeterd, waardoor zij op termijn op een hoger niveau kunnen instromen op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Negen vrijwilligers met een Poolse opleiding op HBO niveau zijn eind 2012 begonnen aan de opleiding. Zij kregen, gedurende drie maanden en op twee dagdelen per week, les van gekwalificeerde docenten in zowel de Nederlandse taal als ook in het maatschappelijk werk in Nederland. Na afloop van de opleiding liepen zij stage bij een aantal maatschappelijk werk organisaties en instellingen in Den Haag.

In het voorjaar van 2013 vonden stages plaats bij volgende organisatie / instellingen:

- Centrum Jeugd & Gezin,
- Stichting Jeugdformaat,
- Stichting Kessler,
- Diamant College,
- Politie Haaglanden,
- Stichting Wende,
- IDHEM - Project "Werk en Terugkeer".

De bevindingen, vanuit het oogpunt van de docenten, cursisten en de stagebegeleiders, alsmede de conclusies en aanbevelingen van IDHEM zijn in rapport samengebracht; de rapportage werd tijdens de expertmeeting op 6 juni gepresenteerd en aan de gemeente Den Haag aangeboden. De cursisten kregen het rapport en een certificaat uitgereikt. De pilot werd daarmee afgesloten; en door IDHEM werd een begin gemaakt aan een 'follow-up'.

8.5 Spreekuren op basisscholen

Het project Spreekuren op basisscholen is niet gestart. De geplande werkzaamheden zijn deels uitgevoerd via twee jaarplanactiviteiten; zie hiervoor hoofdstuk 5 Integratie en participatie.

8.6 Jeugdbegeleiding op Johan de Witt Scholengemeenschap

In samenwerking met de Johan de Witt Scholengroep heeft IDHEM gedurende het jaar 2013 een project-medewerker ingezet op het consultatie- en ondersteuningspunt voor Midden-Europese leerlingen bij de Johan de Witt Scholengroep (locatie Hooftskade). Omdat het aantal leerlingen in de eerste helft van 2013 is afgenomen, zijn de werkuren per 1 april 2013 op de school teruggebracht van 32 naar 24 uur per week.

Een moeilijke thuissituatie en een groot verzuim (meer dan 80 uur) vormden grote problemen bij de leerlingen. Door de lange werktijden van ouders is er geen controle over de aanwezigheid van kinderen op school. Ouders weten niet of hun kind wel of niet naar school gaat. Veel kinderen komen uit gebroken gezinnen met een stiefvader of –moeder en waar de relaties onderling niet goed zijn. Hierdoor vertonen ze moeilijk gedrag in en buiten de klas; een gedrag dat door de docenten als storend wordt ervaren. Jongeren praten in de klas veel in de taal van het land van herkomst, ze willen niet werken aan opdrachten, schelden in hun eigen taal. Veelal accepteren kinderen het gezag van de volwassenen niet; ze voeren opdrachten niet uit en hebben een agressieve houding naar volwassenen toe. In mindere mate worden leerlingen gepest of gaan anderen pesten; ook komen heimwee, automutilatie, suïcidale gedachten, faalangst en hyperventilatie klachten voor. Bij het vermoeden van psychosociale problematiek van een kind worden externe professionele instanties (Jeugdzorg, Jutters of AMK) ingeschakeld. In het algemeen zeggen de jongeren dat ze graag naar het land van herkomst terug willen; door dit gedrag te vertonen, hopen ze weggestuurd te worden. Dit geldt vooral voor Midden-Europese leerlingen die korter dan zes maanden in Nederland wonen.

Gesprekken met kinderen worden gevoerd na overleg met de leerkrachten of het zorgteam van Johan de Witt. Indien nodig worden ouders uitgenodigd samen een plan van aanpak te maken en verbeterpunten met hun kind te bespreken. Als een gedragsstoornis wordt geconstateerd, worden hulpverlenende instanties ingeschakeld. Een eventueel zorgtraject wordt gecommuniceerd en uitgelegd aan de ouders. Kinderen die binnen de Johan de Witt Scholengroep in een regulier onderwijs instromen en uit het zorgtraject van ISK afdeling komen, worden ook ondersteund door de medewerker van IDHEM.

Resultaten in de eerste periode (het 1^e kwartaal 2013):

- De school telde 126 Midden- en Oost-Europese leerlingen, waarvan 62 met de Poolse nationaliteit,
- Er zijn 158 gesprekken met kinderen gevoerd; sommige leerlingen hadden behoefte aan meerdere gesprekken,
- Er zijn 29 gesprekken met ouders op school gevoerd; 35 gesprekken verliepen telefonisch,
- Er waren 27 gesprekken met hulpverleners.

Resultaten in de tweede periode (1 april t/m 30 november):

- De school telde 125 Midden- en Oost-Europese leerlingen, waarvan 64 met de Poolse nationaliteit,
- Er zijn 273 gesprekken met kinderen gevoerd,
- Op school zijn er 96 gesprekken met ouders gevoerd; 67 gesprekken verliepen telefonisch,
- Er waren 40 gesprekken met hulpverleners.

In de periode van 1 april tot 30 november 2013 zijn er 16 kinderen teruggekeerd naar het land van herkomst, waarvan 6 met Poolse, 5 met Bulgaarse en 5 met Hongaarse nationaliteit.

De consulente heeft van januari t/m november 42 meiden en 55 jongens van de locatie Hooftskade begeleid. Alle gesprekken met jongeren, ouders en instanties werden gevoerd samen met de coördinator zorg. Aanwezigheid van de consulente gaf de leerlingen de mogelijkheid om hun problemen in hun moedertaal te bespreken. Steeds meer jongeren kwamen bij haar met vragen en zagen haar als een vertrouwenspersoon. De consulente heeft 14 meiden en 17 jongens die in de zorg opgenomen waren, begeleid; met die kinderen, ouders en externe instanties heeft ze regelmatig gesprekken gevoerd. Door de gesprekken met ouders en jongeren, zijn er 5 meiden en 7 jongens naar psychologische ondersteuning verwezen en zijn trajecten gestart. Een aantal jongeren hebben de trajecten doorlopen en anderen zijn ermee bezig. Een aantal leerlingen veranderde van school; namelijk 5 meiden en 6 jongens. Van de locatie Capadosestraat zijn 5 leerlingen (3 meiden en 2 jongens) in aanwezigheid van de mentor of de orthopedagoog in contact gekomen met de consulente. Bij twee leerlingen was het noodzakelijk om de gesprekken met de ouders erbij te voeren. Door een vaste contactpersoon op school, wordt de ouderbetrokkenheid steeds meer zichtbaar, de communicatie tussen school en de ouders is verbeterd. In het afgelopen jaar zijn er meer ouders op ouder gesprekken geweest dan voorheen.

Vorig schooljaar verschenen een aantal leerlingen in de eerste schoolweken niet op school; in Polen begint de school altijd op de eerste maandag van september. Dit jaar was er aan het begin van het schooljaar geen ongeoorloofd verzuim. Ouders zijn door de consulente geïnformeerd wanneer en hoe ze verlof voor hun kinderen kunnen aanvragen. In het afgelopen jaar waren er een aantal aanvragen; doordat de meeste aanvragen zijn goedgekeurd, is het ongeoorloofd verzuim verminderd. Ouders zijn geattendeerd op de mogelijkheid om van het schoolstelsel gebruik te maken (Magister) om het verzuim van hun kinderen te kunnen volgen. Ongeveer 50% van de ouders heeft met de hulp van de consulente hun eigen inlognaam aangevraagd voor Magister.

Door het jaar heen heeft de consulente adviezen gegeven; ze heeft verteld over de cultuur, mentaliteit, onderwijssysteem en de opvoedingsstijl van vooral Poolse mensen. De adviezen zijn gegeven aan de mentoren, docenten en het zorgteam van Johan de Witt Scholengroep. De consulente heeft de sociale kaart uitgebreid; specifiek voor Poolse leerlingen. Ze heeft contacten gelegd met instanties die Poolse medewerkers in dienst hebben. De school kan met deze instanties contact opnemen en overleggen in geval van gedragsproblemen op school.

BIJLAGE 1. ORGANISATIE & CAPACITEIT

Bestuur

Het bestuur van de stichting Den Haag & Midden-Europa (IDHEM) stelt zich als taak :

- het vormgeven en uitdragen van het beleid van IDHEM,
- het zorgdragen voor het functioneren van IDHEM en haar medewerkers,
- het opstellen en, in overleg met de gemeente, vaststellen van een jaarplan, waarin de activiteiten van dat jaar en de werkafspraken met de gemeente zijn vastgelegd,
- het jaarverslag van het voorgaande jaar opstellen alsmede financiële verantwoording hierover te nemen,
- het vertegenwoordigen van de stichting.

De bestuursamenstelling van IDHEM was gedurende het jaar 2013 als volgt:

- ing. E.J. Stroes, voorzitter
- ir. J. Wolters, secretaris / penningmeester
- ir. T. Jagusiak , vicevoorzitter
- mevr. M. Jaworski
- mevr. M. Urbanowicz
- dhr. A.L. Messelaar

Personeel

Sinds 1 april 2011 functioneert mevr. Iwetta de Koster als coördinator, zij heeft als taak:

- het coördineren van werkzaamheden / activiteiten van IDHEM
- het coördineren van de uitvoering van het IDHEM jaarplan
- het opzetten van en rapporteren over IDHEM projecten
- het verstrekken van informatie met betrekking tot IDHEM
- het voorbereiden en bijwonen van IDHEM bestuursvergaderingen
- personeelszaken

In 2013 waren de volgende projectmedewerkers werkzaam bij de stichting:

- Mw. Sylwia Kaminska voor 24 uur per week in de periode 1-1-2013 t/m 31-12-2013
- Mw. Fronnie van Melick voor 32 uur per week in de periode 1-1-2013 t/m 31-12-2013
- Dhr. Tomasz Wlodarski voor 28 uur per week in de periode 1-1-2013 t/m 31-1-2013
- Mw. Sylwia Wessel voor 32 uur per week in de periode 1-1-2013 t/m 31-12-2013
- Mw. Barbara Freigang voor 24 uur per week in de periode 1-11-2013 t/m 31-12-2013

De medewerkers verrichten de volgende taken:

- coördineren van de projecten
- uitvoeren van het jaarplan
- begeleiden van vrijwilligers en stagiaires
- adviseren van gemeentelijke en maatschappelijke instanties
- administratieve werkzaamheden
- communicatie en organisatie

Vrijwilligers

Sinds 2008 leidt IDHEM jaarlijks een eigen kader aan vrijwilligers op tot consulenten, die actief ingezet worden voor het geven van voorlichting in de gemeenschap van Midden-Europeanen in Den Haag en het ondersteunen van de gemeenschap bij het oplossen van haar problemen. In veel gevallen is het de actieve inzet van deze consulenten die het mogelijk maakt velerlei activiteiten uit te voeren.

In 2013 meldden zich 15 nieuwe vrijwilligers aan. Het volledige vrijwilligerskader bestond in totaal uit: 35 Poolse, 5 Bulgaarse, 1 Roemeense en 1 Hongaarse vrijwilliger. Alle 42 IDHEM vrijwilligers hebben de opleiding tot consulent gevolgd of hebben recentelijk een update tot consulent gehad. Ook de vrijwilligers van het nieuwe Informatiepunt voor Bulgaren en Roemenen (IBR-loket) hebben de opleiding tot consulent gevolgd.

Kantoor

Het kantoor is gevestigd te:
2513 BW Den Haag , Torenstraat 172,
Telefoon : + 31 70 3658183
e-mail: info@idhem.nl;
website: www.idhem.nl